RAUTAVAARA

PARAS LUONNOSTAAN

Rautavaaran yhtenäiskoulun ja lukion lukuvuosi-suunnitelma 2026–2027

Sisällys

Johdanto ... 3

Koulun tiedot, henkilöstö ja oppilasmäärä ... 3

- Henkilökunta lv. 2026-2027 ... 3
- Oppilasmäärä lv. 2026–2027 ... 4

Koulun oppitunnit, työpäivät ja perusopetuksen tuntijako ... 6

- Työ- ja loma-ajat lukuvuonna 2026–2027 ... 6
- Koulun päivittäinen työaika ... 6
- Perusopetuksen tuntijako ... 9

Johtaminen Rautavaaran yhtenäiskoulussa ja lukiossa ... 10

Opetus ja lukuvuoden 2026–2027 painoalueet ... 11

- Monialaiset oppimiskokonaisuudet ... 11
- Oppilaiden osallisuus ... 12

Toimintakulttuuri ja oppimisen tuki esi- ja perusopetuksessa ... 12

- Esiopetus ... 12
- Perusopetus ... 14
- Lukio ... 16
- Valmistava opetus ... 18
- Liikunnallisen elämäntavan edistäminen ... 18

Muu koulun toiminta ... 18

- Koulun ulkopuolella annettava opetus ... 18
- Kerhotoiminta ... 19
- Kodin ja koulun välinen yhteistyö ... 19
- Valinnaisaineet ... 20
- Aamunavaukset ... 20
- Aamupäivä- ja iltapäivätoiminta ... 20
- Järjestyssäännöt ... 20
- Digitaalisten välineiden käyttö ... 20
- Poissaoloihin puuttuminen ... 20
- Opiskeluhuolto ... 21

Liitteet ... 22

- Liite 1. 3.–4. luokkien valinnaisaineiden kurssikuvaukset ... 22
- Liite 2. 5.–6. luokkien valinnaisaineiden kurssikuvaukset ... 23
- Liite 3. 8.–9. luokkien valinnaisaineiden kurssikuvaukset ... 25
  - Pitkät valinnat (8.–9. luokat) ... 25
  - Lyhyet valinnat (8. luokka) ... 26
  - Lyhyet valinnat (9. luokka) ... 27

Johdanto

Perusopetusasetuksen 9 § mukaan: ”Opetuksen järjestäjän tulee laatia lukuvuosittain opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma, josta määrätään opetuksen yleisestä järjestämisestä, opetustunneista ja opetuksen yhteydessä järjestettävästä muusta toiminnasta sekä työajoista, koulun ulkopuolella annettavasta opetuksesta sekä muista tarpeellisista opetuksen järjestämiseen liittyvistä asioista.”

Koulun tiedot, henkilöstö ja oppilasmäärä

KOULUN NIMI	**RAUTAVAARAN YHTENÄISKOULU JA RAUTAVAARAN LUKIO**
OSOITE	Koulutie 9A, 73900 Rautavaara
VS. REHTORI	Marjo Jalkala 040 860 8231 marjo.jalkala@rautavaara.fi
VS. APULAISREHTORI	Mervi Havukainen 041 732 4094 mervi.havukainen@rautavaara.fi

Henkilökunta lv. 2026-2027

YHTEYSTIEDOT 2026 - 2027 7.8.2026

Vs. rehtori	Marjo Jalkala (Marianne Korkalainen)	040 8608 231
Apulaisrehtori	Mervi Havukainen	041 732 4094
Koulusihteeri	Marita Vartiainen	040 8608 235
Koulutoimisto/palvelusihteeri	Seija Kalilainen	041 7327 384
Eskari	Outi Roininen	040 8608 143
1-2.lk (RU)	Hanna Karppinen	041 7327 205
1.-2.lk	Jatta Tirkkonen	041 732 4092
3. - 4.lk	Hanna Kosunen	040 8608 237
3. - 4.lk	Terhi Ovaskainen	044 4525 783
5.lk	Minnaliisa Hiltunen	040 8608 238
6.lk	Laura Patronen-Halonen	040 8608 251
7.lk (LI, TE)	Eero Lappalainen	040 8608 245
8.lk (KS, KO)	Kati Kilpeläinen	040 8608 249
9.lk MA, FY/KE, AT	Jussi Piippo	040 8608 236
BI/GE	Ilkka Anttila	041 732 4097
HI/YH, UE/ET, FI, OPO (ROL1)	Jussi Leppänen	040 8608 144
FY/KE/MA (ROL3)	Ukko Pulkkinen	044 4525 719
Resurssiopettaja, S2	Alena Nurmesniemi	041 732 4095
ÄI (ROL3)	Anu Pursiainen	044 4525 720
EN, RU	Sanni Kihlström	041 7322 329
Erityisopettaja E. – 5. lk:t	Kristiina Korkalainen	040 8608 240
Erityisopettaja 6. – 9. lk:t	Eira Hantula	040 8608 232
Erityisopettaja	Kaija Huttunen	044 4525 793
MA/FY/KE (	Johannes Toivanen	044 4525 721
Resurssiopettaja, musiikki	Eetu Kovapohja	044 4525 731
Lukion erityisopetus, OPO	Hanne Uljonen	040 4814 652
	Sijainen 1	044 4525 728
	Sijainen 2	044 4525 730
	Sijainen 3	044 4525 718
Koulunkäynninohjaajat:	Riitta Hujanen	040 8608 145
	Susanna Korhonen	040 8608 141
	Tuula Väisänen	040 8608 247
	Taina Parviainen	044 4525 786
	Elina S. Korhonen	044 4525 792
	Emilia Kekkonen	040 8608 204
	Elina Korhonen	044 4525 794
	Sari Ovaskainen	041 7324 296
Aamu- ja iltapäivätoiminta		040 8608 239
Päiväkodin johtaja	Marjaana Mikkonen	044 452 5795
Kirjasto	Jaana Tikkanen	040 8608 246
Kirjastonjohtaja		044 4525 733
Tuotantovastaava, Servica	Jani Korhonen	044 426 1107
Keittiö, Servica		044 426 1265
Kouluterveydenhoitaja, Mari Kattainen		044 7186 201
Hyvinvointi- ja kotoutumiskoordinaattori Annukka Jäntti-Ciprian		040 860 8184
Vapaa-aikaohjaaja	sij. Joni Tiainen (Kirsi Karvinen)	040 8608 228
Erityisnuorisotyöntekijä	Lasse Pehkonen	044 4525 796
Koulunuorisotyöntekijä		044 7273 676
Koulukuraattori	Jukka Vesterinen	040 5681 448
Kiinteistöjen huollon päivystys		040 8608 150
Kiinteistöhoitaja	Juho Pitkänen	041 7324 093
Siistijä	Elisa Parkkinen	040 8608 173
Siistijä	Asta Kuokkanen	040 8608 171
Siivouspalvelupäällikkö ja työsuojelupäällikkö	Pia Lievonen	040 8608 170
Henkilöstösihteeri	Mari Nissinen	040 8608 148

Oppilasmäärä lv. 2026–2027

Rautavaaran koulussa opiskelee yhteensä 149 oppilasta/opiskelijaa, joista esiopetuksessa 10 oppilasta, perusopetuksessa 97oppilasta ja lukiossa 42 opiskelijaa. Oppilaiden jakautuminen eri luokka-asteille on avattu tarkemmin seuraavassa taulukossa 1.

Taulukko 1. Oppilasmäärä *(tilanne 7.10.2026 mukaan)*

Luokat	Oppilasmäärät
Pienluokka	5
esikoulu	10
1. luokka	9
2. luokka	9
3. luokka	8
4. luokka	6
5. luokka	13
6. luokka	10
7. luokka	11
8. luokka	12
9. luokka	13
L1	12
L2	11
L3	15
L4	4
Yhteensä	149

Koulun oppitunnit, työpäivät ja perusopetuksen tuntijako

Työ- ja loma-ajat lukuvuonna 2026–2027

Taulukko 2. Työ- ja loma-ajat

Syyslukukausi	
Syyslukukausi alkaa (to)	12.8.2026
Pajapäivä (ylimääräinen työpäivä, la)	5.9.2026
Syysloma (vko 42)	12.-16.10.2026
Syyslukukausi päättyy (viimeinen koulupäivä, la)	Perusopetus/lukio: 19.12.2026 Esiopetus: 18.12.2026
Työpäiviä yhteensä (syyslukukausi)	90
Kevätlukukausi	
Kevätlukukausi alkaa (to)	7.1.2027
Talviloma (vko 10)	8.-12.3.2027
Pääsiäinen (pe-ma)	26.3.-29.3.2027
Helatorstaivapaa (to-pe)	6.-7.5.2027
Lukuvuosi päättyy (la)	Perusopetus/lukio: 5.6.2027 Esiopetus: 4.6.2027
Työpäiviä yhteensä (kevätlukukausi)	*99*
Työpäiviä yhteensä (lukuvuosi)	189 päivää

Taulukko 3. Lukion jaksot

1. jakso (39 päivää, ylimääräinen työpäivä la 5.9.2026)	12.8. - 2.10.2026
2. jakso (37 päivää)	5.10. - 1.12.2026
3. jakso (38 päivää)	2.12.2026 – 9.2.2027
4. jakso (37 päivää)	10.2. – 12.4.2027
5. jakso (38 päivää)	13.4. - 5.6.2027

Koulun päivittäinen työaika

Lukuvuonna 2026–267 yhtenäiskoulussa ja lukiossa koulun päivittäinen työaika jakautuu seuraavasti eri viikonpäiville (taulukot 4 ja 5).

Taulukko 4. Oppitunnit ma-ke

1. oppitunti	09.00–9.45	
2. oppitunti	10.00–10.45	
3. oppitunti	11.00–11.45	*yläkoulu, lukio*
	11.15–12.00	*alakoulu*
5. oppitunti	12.15–13.00	
6.oppitunti	13.05–13.50	
7.oppitunti	13.55–14.40	
8.oppitunti	14.45–15.30	

Taulukko 5. Oppitunnit to ja pe

1. oppitunti	08.00–8.45	
2. oppitunti	09.00–9.45	
3. oppitunti	10.00–10.45	
4. oppitunti	11.00–11.45	*yläkoulu, lukio*
	11.15–12.00	*alakoulu*
5. oppitunti	12.15–13.00	
6.oppitunti	13.05–13.50	
7.oppitunti	13.55–14.40	
8.oppitunti	14.45–15.30	

Ruokailut: 10.45–11.15 (alakoulu) ja 11.45–12.15 (yläkoulu, lukio). Maanantaisin tarjolla ilmainen aamiainen klo 8.45 – 9.15. Tällöin kaksi ensimmäistä oppituntia pidetään yhteen.Välitunnit: Oppituntien (1.-5.) välissä on 15 minuutin välitunti. Oppituntien 6. ja 7. sekä 7. ja 8. välissä on 5 minuutin mittaiset siirtymävälitunnit. Yhtenäiskoululla on perjantaisin pitkä välitunti klo 9.30 - 10.00. (Kaksi ensimmäistä oppituntia pidetään yhteen).

Edellä kuvattuun päivittäiseen työaikaan voi tulla muutoksia, jos opetus on esimerkiksi kouluajan ulkopuolella. Retkien ja opintomatkojen aiheuttamista aikataulumuutoksista opettaja tai rehtori ilmoittaa huoltajille etukäteen Wilman kautta. Tällä hetkellä tiedossa olevat poikkeuspäivät lukuvuoden ajalle ovat seuraavassa taulukossa 6. Tapahtumia tulee tietoon myös pitkin lukuvuotta, jolloin kalenteri päivittyy.

Taulukko 6. Retket ja opintomatkat

13.-26.8.2026	Rantauimakoulu kaikille peruskoululaisille ja lukiolaisille
31.8.-1.9.2026	Koulukuvaus
21.-25.9.2026	9.lk tet

Pe 25.9.2026	Lukiolaiset liikuntaretki Tahkolle
28.-29.9.2026	Poliisin online-oppitunnit
Pe 9.10.2026	9.lk Maatilavierailulla
9.-10.10.2026	LUMA-leirikoulu Metsäkartanolla
Ke 21.10.2026	Tökkää Tellusta-pajapäivä alakoululle
Ti 27.10., pe 30.10., ti 3.11 ja pe 6.11.	Uimakoulut 3.,4. ja 5.luokkalaisille
Ke 28.10.2026	Poke the Globe-kansainvälisyyspäivä yläkoululle ja lukiolle
Ti 3.11.2026	LUMA-keskuksen tiedeseikkailu 5.-9.luokkalaisille
Ke 4.11.2026	9.lk tutustumassa ammatillisiin opintoihin Nurmeksessa
To 5.11.2026	8.lk Taidetestaajat
Pe 6.11.2026	9.lk Yrityskylä
Marraskuu 2026	Kuopion UEF:in ja Savonian tutustumispäivä lukiolaisille
To 12.11.2026	9.lk Tutustuminen toisen asteen koulutukseen Kuopiossa/Toivalassa
Ma 14.12.2026	Uimakoulu 7.–8. luokat, Siilinjärvi Fontanella
Ke 16.12.2026	Uimakoulu 7.–8. luokat, Siilinjärvi Fontanella
marras-joulukuu 2026	9.luokan järjestämä pikkujouludisko
joulukuu	Joulukirkko
joulukuu	Joulujuhla
to 11.2.2027	Penkkarit
pe 12.2.2027	Lukion vanhojen tanssit
pe 5.3.2027	lukiolaisten matikkamaraton Kiuruvedellä
18.3.2026	8.lk Taidetestaajat
huhtikuu 2026	8.lk Kasikurkistus Iisalmessa
Ti 6.4., pe 9.4., ti 13.4. ja pe 16.4.	Uimakoulu 1.-2.lk ja 6.lk Iisalmen uimahalli
Ke 7.4.2027	6.lk Yrityskylä
huhti-toukokuu 2027	4.lk retki (mahdollisesti Kotaharjulle)
huhti-toukokuu 2027	5..lk retkipäivä
17.-21.5.2027	8.lk TET

24.-28.5.2027	9.lk TET
toukokuu 2027	9.lk luokkaretki
touko-kesäkuu 2027	6.lk luokkaretki (kohde ei vielä selvillä)
touko-kesäkuu 2027	6.lk rantaretki Saarelaan
touko-kesäkuu 2027	8.lk rantaretki Saarelaan
touko-kesäkuu 2027	5.lk rantaretki Saarelaan
touko-kesäkuu 2027	7.lk rantaretki Saarelaan
touko-kesäkuu 2027	eskareiden retki
touko-kesäkuu 2027	yliopistovierailu
kesäkuu	Kevätjuhla ja loma alkaa

Perusopetuksen tuntijako

Seuraavassa taulukossa on kuvattuna perusopetuksen tuntijako Rautavaaran kunnan perusopetuksessa. Tuntijako kuvaa eri aineiden oppituntien määrät eri vuosiluokilla.

Taulukko 7. Rautavaaran kunnan perusopetuksen tuntijako

Aine / Vuosiluokka	1	2	3	4	5	6	7	8	9	yht.
Äidinkieli ja kirjallisuus	8	7	6	5	4	4	3	3	4	44 44
A1-kieli	1	1	3	2	2	2	2	3	2	18 18
B1-kieli						2	2	1	2	7 7
Matematiikka	3	4	3	4	4	4	3	4	4	33 33
Ympäristöoppi	2	2	3	3	2	2				14 14
Biologia ja maantieto							2	2	3	7 7
Fysiikka ja kemia							2	3	2	7 7
Terveystieto							0,5	1,5	1	3 3
Uskonto/ Elämänkatsomustieto	1	1	2	1	1	1	1	1	1	10 10
Historia ja yhteiskuntaoppi				1	2	2	2	2	3	12 12
Musiikki	1	1	1	1	1	1	2			8 8
Kuvataide	2	2	2	1	1	1	2			11 9
Käsityö	2	2	2	1	1	1	2			11 11
Liikunta	2	2	2	2	3	2	2	3	2	20 20
Kotitalous							3			3 3
Taide- ja taitoaineiden valinnaiset				2 (1vvt ku+1vvt KS)	2 (1vvt KU + 1vvt KS)	2 (1vvt KU+ 1vvt KS)	1 (1vvt KS)	2 (oppilaan valinta)	2 (oppilaan valinta)	11 11
Oppilaanohjaus							0,5	0,5	1	2 2
Valinnaiset aineet			1	1	2	2		4	3	13 9
YHTEENSÄ:	22	22	25	24	25	26	30	30	30	234 228

Voimassa 1.8.2025 alkaen

Johtaminen Rautavaaran yhtenäiskoulussa ja lukiossa

Rautavaaran yhtenäiskoululla ja lukiolla on yksi rehtori, joka vastaa koulujen toiminnasta. Apulaisrehtori toimii rehtorin työparina kouluyhteisössä ja koulun arjen pyörittämisessä. Rehtori ja apulaisrehtori koordinoivat tiimien ohjausryhmää (johtotiimi). Opetushenkilöstön (opettajat ja koulunkäynninohjaajat) muodostamat tiimit tukevat rehtorin ja apulaisrehtorin johtamistyötä sekä osallistuvat koulun pedagogiseen johtamiseen. Lukuvuoden 2026–2027 aikana tiiminvetäjinä toimivat Johannes Toivanen, Terhi Ovaskainen ja Eero Lappalainen. Ohjaajien tiimiä, ohjuksia, vetää Mervi Havukainen. Tiimeissä pohditaan ja kehitetään koulussa ajankohtaisia aiheita ja jokaisella tiimillä on lukuvuodelle yksi suurempi tehtävä. Digitiimi tekee tekoälyohjeistuksen yhtenäiskoululle ja lukiolle. Action-tiimi tekee opetussuunnitelmatyötä, jotta paikalliseen opetussuunnitelmaan saadaan lisäys liikunnallisen elämäntavan osalta. HyPe-tiimi laatii tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman, joka kattaa oppilaat ja opiskelijat esikoulusta lukioon. Ohjustiimissä päivitetään aamupäivä- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma.

Lisäksi digitiimi jalkauttaa koulun arkeen viime vuonna laadittua digisuunnitelmaa, pedatiimi lisää työyhteisön hyvinvointia erilaisilla toiminnoilla ja actiontiimi jatkaa mielekkään välituntitoiminnan ja toiminnallisten työskentelytapojen lisäämistä.

Tiimien lisäksi koululla on KiVa-työryhmä, joka huolehtii kiusaamisen vastaisesta työstä kouluyhteisössä. KiVa-työryhmä tekee ennaltaehkäisevää työtä ja selvittää koulussa esiintyviä kiusaamistapauksia.

Turvallisuudessa koululla on turvallisuusjohtamisen ketju. Päävastuu on rehtorilla ja apulaisrehtorilla. Koululla on tänä lukuvuonna myös turvallisuusvastaava, joka on tärkeässä osassa esimerkiksi turvallisuus- ja kriisisuunnitelman päivittämisessä ja muissa turvallisuusasioissa. Mikäli rehtorit ja turvallisuusvastaava ovat estyneitä tai poissa, on johtamisvastuu poikkeustilanteissa johtotiimin jäsenillä. Henkilöstölle järjestetään lukuvuoden aikana turvallisuuskoulutusta. Koulukeskuksen ulko-ovet pidetään lukittuina turvallisuuden lisäämiseksi.

Opetus ja lukuvuoden 2026–2027 painoalueet

Rautavaaran koulussa valitaan vuosittain yhteinen pedagoginen teema, jonka toteutumista arvioidaan lukuvuoden aikana. Lukuvuoden 2026–2027 teemoja ovat *liikunnallisen elämäntavan edistäminen ja oppimisen tuki*. Viime lukuvuonna kuntaan saatiin koulunuorisotyöntekijä, jonka työnkuvaan kuuluu osana aktiivisuuden lisääminen koulupäiviin, oppilaiden tukena oleminen ja ohjaaminen liikunnallisen elämäntavan omaksumiseen. Tänä lukuvuonna laaditaan paikallinen suunnitelma liikunnallisen elämäntavan sisällyttämiseksi koulupäiviin. Elokuussa 2025 voimaan tullut oppimisen tuen uudistus on toinen keskeinen lukuvuoden teema. Tarkoituksena on selkeyttää ryhmäkohtaisen ja oppilaskohtaisen tuen malleja ja vakiinnuttaa koulumme käytänteitä. Teemaa käsitellään läpi lukuvuoden ja erityisopettajien ja resurssiopettajien tukea kohdennetaan joustavasti senhetkisen tarpeen mukaan. Lisäksi edistämme kouluviihtyvyyttä ja koulupäivien mielekkyyttä sekä yritämme parantaa kouluruokailun suosiota. Yhteisöllisyys ja osallistaminen ovat myös tärkeitä teemoja läpi lukuvuoden.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa velvoitetaan kukin opetuksen järjestäjä huolehtimaan siitä, että oppilaiden opintoihin sisältyy lukuvuoden aikana vähintään yksi monialainen oppimiskokonaisuus. Monialaiset oppimiskokonaisuudet edistävät opetussuunnitelmassa määritellyn laaja-alaisen osaamisen kehittymistä sekä opetussuunnitelman tavoitteiden saavuttamista. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien avulla eheytetään oppimista ja tarkastellaan erilaisia lasten ja nuorten arkielämän ilmiöitä eri oppiaineiden näkökulmasta käsin.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien kohdalla eri luokka-asteiden välinen yhteistyö on toivottavaa. Samoin koulun ulkopuolisten tahojen kanssa työskentelyyn kannustetaan. Monialaiset oppimiskokonaisuudet käsittelevät ajankohtaisia asioita ja ne toteutetaan paikalliset vahvuudet ja oppimisympäristöt huomioiden. Koulun toimintakulttuuri ja arvopohja ohjaavat teemojen valintaa. Suunnitteluvaiheessa määritellään oppimiskokonaisuuden keskeiset sisällöt ja tavoitteet. Työskentelyssä osallistetaan oppilaita ja käytetään aikaa heidän esiin nostamiinsa kysymyksiin.

Monialainen oppimiskokonaisuus arvioidaan osana oppiaineiden sanallista tai numeerista arviointia. Arviointi kohdistuu sekä sisältöjen hallintaan että työskentely-, ryhmätyö- ja vuorovaikutustaitoihin. Arvioinnissa käytetään monipuolisesti formatiivista ja oppimista kehittävää arviointia, vahvuuslähtöistä palautetta, itse- ja vertaisarviointia sekä arviointikeskusteluja, joiden avulla oppilasta ohjataan tunnistamaan oma edistymisensä.

Lukuvuoden 2026–2027 monialaisen oppimiskokonaisuuden aihe on **Rautavaaran monet mahdollisuudet.** Monialaiseen oppimiskokonaisuuteen kuuluu viisi koulupäivää; lauantai 5.9., torstai 17.12., perjantai 18.12., torstai 4.3. ja perjantai 5.3. Lauantaisessa pajapäivässä keskityttiin Rautavaaran harrastusmahdollisuuksiin ja samalla järjestettiin vuosittaiset vapaa-aika- ja harrastemessut. Joulukuussa teemana ovat kulttuuri ja perinteet. Tutustutaan paikallisiin perinteisiin ja esimerkiksi joulunviettoon. Osana tätä järjestetään joulukirkko ja vaihtoehtoinen ohjelma niille, jotka eivät seurakunnan tilaisuuteen osallistu. Maaliskuussa teemana ovat luonto ja liikunta. Tällöin järjestetään monipuolista liikunnallista tekemistä ja edistetään liikunnallisen elämäntavan omaksumista ja yhteisöllistä tekemistä. Monialaisessa oppimiskokonaisuudessa osa toiminnoista tehdään omassa luokassa ja osa toiminnasta on koko koululle yhteistä.

Oppilaiden osallisuus

Oppilaiden osallisuutta tuetaan erityisesti oppilaskuntatoiminnan kautta. Lukuvuoden 2026–2027 aikana peruskoulun oppilaskunnan ohjaavina opettajina toimivat Terhi Ovaskainen (1.-6.lk) ja Kati Kilpeläinen (7.-9.lk) ja lukion opiskelijakunnan ohjaavana opettajana Eetu Kovapohja. Oppilaskunnan hallituksiin kuuluvat oppilaat toimivat oman luokkansa edustajina yhteisistä asioista keskusteltaessa ja päätettäessä. Oppilaskunnat voivat tuoda käsittelyyn myös omia esityksiään koulun toimintaan liittyen. Oppilaskunnan hallitusten jäseniä kutsutaan yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän kokoukseen kerran syyslukukauden sekä kerran kevätlukukauden aikana. Lukuvuoden aikana henkilökuntaa, oppilaita/opiskelijoita ja huoltajia osallistetaan esimerkiksi erilaisten kyselyiden avulla.

Toimintakulttuuri ja oppimisen tuki esi- ja perusopetuksessa

Esiopetus

Esiopetus on kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuus, jossa eri osa-alueiden tavoitteet liittyvät yhteen ja muodostavat toimintakulttuurin perustan. Esiopetus suunnitellaan ja toteutetaan niin, että lapsilla on mahdollisuus innostua, kokeilla ja oppia uutta. Leikkiessään ja toimiessaan monipuolisissa oppimisympäristöissä lapset laajentavat osaamistaan ja vahvistavat vuorovaikutustaitojaan.

Rautavaaralla esiopetusta annetaan koulun yhteydessä toimivassa esiopetusyksiköissä. Opetus noudattaa pääosin koulujen työ- ja loma-aikoja. Esiopetusryhmän koko vaihtelee lukuvuosittain, lapsimäärästä riippuen. Pienen oppilasmäärän vuoksi voidaan esiopetuksen toteuttamista harkita toteutettavaksi alkuopetuksen yhteydessä. Esiopetuksen suunnittelusta on vastuussa esiopetuksen opettaja. Toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan moniammatillisessa yhteistyössä. Työtavat, mahdolliset esiopetuksen painotukset ja yhteistyö alkuopetuksen kanssa suunnitellaan lukuvuosittain. Esiopetuksessa olevien lasten edistymistä seurataan koko esiopetuksen ajan.

Esiopetuksemme perusta on lämmin ja kannustava ilmapiiri. Toiminta perustuu kokonaisvaltaiseen oppimiseen ja lasten mielenkiinnonkohteiden hyödyntämiseen. Lapsia kannustetaan oppimaan uutta leikin, tutkimisen ja yhdessä tekemisen kautta. Päivittäinen toiminta perustuu siihen, että jokainen lapsi saa osallistua ja vaikuttaa. Toiminnassa huomioidaan joustavasti lasten erilaiset taitotasot. Näin jokaisella lapsella on mahdollisuus oppia ja kasvaa omassa tahdissaan. Leikki on esiopetuksessa tärkein oppimisen tapa ja sen kautta lapset oppivat uusia taitoja, harjoittelevat vuorovaikutusta ja kehittävät ajatteluaan. Yhteistyötä tehdään säännöllisesti sekä päiväkodin että koulun kanssa.

Rautavaaran esiopetuksen toimintakulttuuri rakentuu lapsen edun, osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja turvallisuuden periaatteille. Jokainen lapsi kohdataan arvostavasti ja yksilöllisesti. Toimintaa ohjaavat luottamus, yhteistyö, avoimuus ja kunnioitus, jotka näkyvät arjen vuorovaikutuksessa, päätöksenteossa ja pedagogisessa työssä. Arvopohja tukee lapsen kokonaisvaltaista kasvua ja hyvinvointia inklusiivisessa oppimisympäristössä. Sensitiivinen työote, pienryhmätoiminta ja hyvä työilmapiiri tukevat lasten hyvinvointia, osallisuutta ja oppimista.

Toimintaa kehitetään ja arvioidaan jatkuvasti. Pienen kunnan vahvuutena on tiivis yhteistyö, jossa koko henkilöstö osallistuu suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen. Toimintakulttuurin kehittämisen painopistealueita ovat lapsen etu ja osallisuus, inklusiivisuus ja yhdenvertaisuus, pedagoginen suunnittelu ja arviointi, hyvä ja turvallinen kasvuympäristö, yhteistyö ja vuorovaikutus, henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä kiusaamisen ehkäisy ja siihen puuttuminen.

Rautavaaran esiopetuksessa oppimisympäristö nähdään kokonaisuutena, joka koostuu fyysisestä tilasta, psyykkisestä ilmapiiristä ja sosiaalisesta vuorovaikutuksesta. Fyysinen oppimisympäristö on muunneltavissa ja tarjoaa tilaa leikkiin, toimintaan ja rauhoittumiseen. Ulko- ja lähiympäristöä, kuten Rautavaaran luontoa ja piha-alueita, hyödynnetään aktiivisesti oppimisessa ja leikissä. Luonto tarjoaa lapsille monipuolisia mahdollisuuksia leikkiin, liikkumiseen, tutkimiseen ja elämykselliseen oppimiseen.

Toiminnassa fyysinen aktiivisuus ja luonnossa liikkuminen ovat tärkeä osa suunnitelmallista pedagogiikkaa. Lapsia kannustetaan havainnoimaan, ihmettelemään ja kunnioittamaan luontoa osana kestävän elämäntavan oppimista. Psyykkinen oppimisympäristö rakentuu turvallisesta ja luottamuksellisesta ilmapiiristä,

jossa lapsen ajatuksia kuunnellaan ja hänen osallisuuttaan tuetaan. Lapsia rohkaistaan toimimaan aloitteellisesti ja kokemaan onnistumisen elämyksiä. Sosiaalinen oppimisympäristö perustuu myönteiseen vuorovaikutukseen, toisten kunnioittamiseen ja yhteisöllisyyteen.

Aikuiset toimivat esimerkkeinä ja tukevat lasten ryhmäytymistä, vuorovaikutustaitoja ja osallisuutta arjen tilanteissa. Lasten osallisuus toteutuu oppimisympäristöjen suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa. Lasten mielipiteet, ideat ja leikit otetaan huomioon, ja heidän tekemänsä työt näkyvät osana oppimisympäristöä. Tämä lisää lasten sitoutumista toimintaan ja tukee syvempää oppimista.

Ennen esiopetusvuoden alkua järjestetään tutustumispäivä esikouluun. Esikoulun alkaessa varhaiskasvatuksen henkilökunnan kanssa pidetään tiedonsiirtopalaveri. Päivänkodin johtaja vastaa tiedonsiirrosta varhaiskasvatuksesta esiopetukseen. Erityisopetuksesta vastaa päiväkodissa ja esiopetuksessa varhaiskasvatuksen erityisopettaja, joka osaltaan huolehtii tiedonsiirrosta ja tuen jatkuvuudesta. Esiopetusvuoden aikana tehdään tiivistä yhteistyötä huoltajien kanssa. Syksyllä lapselle laaditaan henkilökohtainen esiopetussuunnitelma, joka toimii toiminnan suunnittelun pohjana.

Keväällä käydään kouluunlähtökeskustelu, jossa arvioidaan esiopetussuunnitelman yleisten tavoitteiden ja lapsen omalle toiminnalle syksyllä asetettujen tavoitteiden toteutumista. Esiopetusvuoden aikana kokoonnutaan yhteen vanhempainillan ja erilaisten tapahtumien myötä. Esikoulun päättyessä pidetään koulun kanssa tiedonsiirtopalaveri ja järjestetään kouluun tutustumispäivä. Erityisopettaja tekee kouluvalmiuksia kartoittavia testejä.

Esiopetusvuoden aikana lapsi, huoltajat ja esikoulun opettaja arvioivat toimintaa ja antavat palautetta, jonka pohjalta toimintaa kehitetään edelleen. Esiopetusvuoden päätteeksi esikoululainen saa osallistumistodistuksen.

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ovat kaikille lapsille tarjottavaa laadukasta esiopetusta. Esiopetuksessa lapsille tarjottava tuki muodostuu ryhmäkohtaisesta ja lapsikohtaisesta tuesta. Esiopetuksen opettajalla on kokonaisvastuu tuentarpeiden arvioinnista ja kohdentamisesta lapsiryhmässä. Rehtori-sivistysjohtaja vastaa lapsikohtaista tukea koskevan hallintopäätöksen tekemisestä. Ryhmäkohtainen tuki toteutetaan lapsen omassa esiopetusryhmässä osana esiopetuksen toimintaa. Sen suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaa esiopetuksen opettaja yhdessä tiimin kanssa.

Ryhmäkohtainen tuki on tukiopetusta, opetuskielen tukiopetusta tai erityisopettajan antamaan opetusta muun opetuksen yhteydessä. Ryhmäkohtainen tuki ei edellytä lapsikohtaista arviota, suunnitelmaa tai hallintopäätöstä.

Ryhmäkohtaisten tukimuotojen riittävyyden ja lapsikohtaisten tukitoimien tarpeen arvioinnista vastaa esiopetuksen opettaja yhteistyössä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Esiopetuksen opettaja vastaa myös tukitoimien toteuttamista koskevan suunnitelman laatimisesta sekä tukea koskevaa päätöstä edeltävästä valmistelutyöstä. Päätöksestä päättämisvastuu on rehtori-sivistysjohtajalla. Lapsikohtainen tuki toteutetaan säännöllisenä varhaiskasvatuksen erityisopettajan antamana opetuksena, joko pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä tai yksilöopetuksena. Lapsikohtaiseen tukeen kuuluvat myös tulkitsemispalvelut, lapsikohtaiset avustajapalvelut ja apuvälineet. Esiopetuksen opettaja toimittaa lapsikohtaisen tuen suunnitelman rehtori-sivistysjohtajalle, joka tekee ko. asiasta hallintopäätöksen.

Kaikille huoltajille kerrotaan oppimisen edellytyksiä tukevista opetusjärjestelyistä, sekä lapsen oikeudesta ryhmäkohtaisiin tukimuotoihin ja tarvittaessa lapsikohtaisiin tukitoimiin. Lapsi osallistuu yhteistyöhön tarkoituksenmukaisella, ikäänsä ja kehitykseensä sopivalla tavalla. Lasta kuullaan ja hänen mielipiteensä otetaan huomioon. Lapsikohtaisen tukeen tai siitä pois siirryttäessä kuullaan huoltajaa hallintolain mukaisesti.

Esiopetuksen henkilöstön on tärkeää olla yhteydessä huoltajaan, kun lapsella ilmenee oppimiseen ja esiopetukseen osallistumiseen liittyviä tuen tarpeita tai hänen hyvinvointinsa on vaarantumassa. Tavoitteena on toimia yhteisymmärryksessä lapsen ja huoltajan kanssa. Huoltajille kerrotaan, että he tai lapsi eivät voi kieltäytyä oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuesta, eikä heidän suostumustaan tarvita tuen tarpeen arviointiin ja tuen suunnitteluun. Lapsi voi tarvita myös yksilökohtaisen opiskeluhuollon tukea. Tämä perustuu vapaaehtoisuuteen ja edellyttää huoltajan suostumusta.

Esiopetuksessa tehdään sekä moniammatillista että monialaista yhteistyötä. Moniammatillista yhteistyötä on esiopetuksen eri ammattiryhmien yhteistyö. Moniammatillinen yhteistyö on keskeistä lapselle sopivien

oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyjen sekä ryhmäkohtaisten tukimuotojen ja lapsikohtaisten tukitoimien suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi. Monialaisella yhteistyöllä tarkoitetaan eri hallinnonalojen ammattilaisten yhteen kokoavaa ja niiden rajat ylittävää toimintaa ja yhteistyötä.

Yhteistyötä tehdään ensisijaisesti opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaisten (ml. lastenneuvola) kanssa mutta myös sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kanssa. Suunnitelmallinen ja lapsen edun mukainen yhteistyö alkaa, mikäli lapsella on esimerkiksi terveydentilasta, sosiaalisista olosuhteista tai muusta syystä johtuen elämässä tilanne, joka vaikuttaa hänen oppimiseensa tai esiopetukseen osallistumiseen. Yhteistyötä tehtäessä tulee noudattaa salassapitoa ja tiedonsiirtoa koskevia säännöksiä.

Perusopetus

Oppilaalla on perusopetuslain turvaama oikeus saada kaikkina koulupäivinä opetussuunnitelman mukaista perusopetusta. Rautavaaran kunnassa sivistyslautakunta huolehtii tämän oikeuden toteutumisesta. Sivistyslautakunnan tehtävänä on valmistella ja hyväksyä kasvatuksen ja opetuksen kuntatason suunnitelmat. Kaikki oppilaiden kanssa työskentelevät toteuttavat sivistyslautakunnan vahvistamaa opetussuunnitelmaa ja noudattavat muita työtä ohjaavia normeja.

Rautavaaran perusopetuksen opetussuunnitelmassa täydennetään ja painotetaan opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä tavoitteita, toimintaa ohjaavia linjauksia, keskeisiä sisältöjä ja muita opetuksen järjestämiseen liittyviä seikkoja paikallisesta näkökulmasta. Rautavaaran kunnassa on yksi yhtenäiskoulu ja paikallinen opetussuunnitelma on siten myös Rautavaaran yhtenäiskoulun koulukohtainen opetussuunnitelma.

Opetussuunnitelmassa on päätetty, miten toteutetaan ja järjestetään perusopetuksen kasvatustyö, opetus, oppimisen arviointi ja tuki, ohjaus ja oppilashuolto, kodin ja koulun yhteistyö sekä muu toiminta. Opetuksen järjestäjä on ottanut opetussuunnitelmaa laatiessaan huomioon oppilaiden tarpeet ja paikalliset erityispiirteet. Paikallista opetussuunnitelmaa arvioidaan ja kehitetään mm. osallistumalla kansallisiin arviointeihin ja kaikille vanhemmille ja oppilaille suunnatuilla kyselyillä sekä koulukohtaisen itsearvioinnin kautta.

Vanhemmilla ja oppilailla on ollut mahdollisuus osallistua opetussuunnitelman valmistelutyöhön. Lukuvuoden 2026-2027 aikana oppilaat ja huoltajat osallistetaan opetussuunnitelmatyöhön heille kohdennetulla kyselyllä koskien liikunnallista elämäntapaa. Oppilaan ohjauksen toteuttaminen on kuvattu paikallista opetussuunnitelmaa täydentävässä Rautavaaran yhtenäiskoulun ohjaussuunnitelmassa.

Opetuksenjärjestäjä ohjaa kuntatasoisesti oppimisen ja koulunkäynnin järjestämistä inklusiivisten periaatteiden mukaisesti ja kohdentaa perusopetuksen toteuttamiseen riittävät resurssit opetusjärjestelyiden toteuttamiseen. Lisäksi opetuksen järjestäjä ohjaa opetusjärjestelyjä siten, että se vahvistaa yhteistyötä ja tukee yhteisopettajuutta**.** Päätöksenteossa huomioidaan ryhmäkohtaisten tukimuotojen ja koulunkäynninohjaajaresurssin riittävyys**.**

Rautavaaran yhtenäiskoulussa on selkeät ja avoimet käytänteet tuen tarpeen arviointiin ja suunnitteluun. Suunnittelu käynnistyy opetusryhmien tuen tarpeen arvioinnista, joka toteutetaan erityisopettajien, luokanopettajien ja/tai aineenopettajien yhteistyönä. Arvioinnissa huomioidaan koko ryhmän oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarve. Tuen suunnittelussa määritellään opetusjärjestelyt, jotka tukevat oppimisen edellytyksiä kyseisessä ryhmässä. Arvioidaan myös erityisopettajan antaman opetuksen määrä ja toteutustapa sekä koulunkäynninohjaajan resurssin tarve. Tuen resurssien kohdentamisessa painotetaan ryhmäkohtaisten tukimuotojen ensisijaisuutta.

Rautavaaran yhtenäiskoulussa siirretään toimintakulttuurin painopistettä korjaavista toimenpiteistä ennaltaehkäiseviin. Esimerkiksi yleisen tukiopetuksen tulee olla mahdollisimman ennakoivaa ja suunnitelmallista. Ennakoiva tuki voi toteutua esimerkiksi samanaikaisopettajuutena tai pienryhmäopetuksena. Keskeistä on opettajien välinen toimiva yhteistyö, sekä yhteistyö moniammatillisten ja monialaisten toimijoiden kanssa. Yhteistyötä tukevat myös rakenteelliset ratkaisut, jotka mahdollistavat yhteisen suunnittelun ja toteutuksen.

Ryhmäkohtaisen tuen arvioinnin, suunnittelun ja toteutuksen käytänteitä kehitetään jatkuvasti. Lukuvuoden lopussa arvioidaan, miten oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ovat toteutuneet. Arvioinnin pohjalta laaditaan jatkosuunnitelma seuraavalle lukuvuodelle.

Oppimisympäristöjä kehitetään Rautavaaralla opetuksen monipuolistamiseksi. Sama fyysinen tila voi toimia monenlaisena oppimisympäristönä erilaisten pedagogisten ratkaisujen avulla. Oppimisympäristöjä

käytetään monipuolisesti ja luovasti, huomioiden eri oppiaineet, työtavat ja turvallisuus. Oppimisympäristöjä voidaan laajentaa hyödyntämällä tieto- ja viestintätekniikkaa sekä etäopetusteknologiaa. Paikallinen luonto ja lähiliikuntapaikat ovat tärkeitä oppimisympäristöjä, joita pyritään käyttämään säännöllisesti. Yhteisöllisyys on tärkeä voimavara pienessä kunnassa. Yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän myötä paikalliset toimijat tekevät yhteistyötä koulun kanssa.

Perusopetuksen tehtävänä on tarjota kaikille yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvään kasvuun ja oppimiseen. Kaikki Rautavaaran koulukeskuksella työskentelevät osallistuvat koulun kasvatustyöhön ja turvallisen koulupäivän järjestämiseen. Oppilaita osallistetaan ikätasonsa mukaisesti ottamaan vastuuta kouluyhteisössä. Lukuvuonna 2026-2027 oppilailla on mm. luokkien vastuuvuorot välinevaraston järjestyksen ylläpitämisessä.

Suunnitelmalliset oppimista tukevat opetusjärjestelyt antavat kestävän pohjan oppimiselle ja koulunkäynnin tuen järjestämiselle. Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ovat keskeinen osa koulun toimintakulttuuria ja antavat edellytykset kaikkien oppilaiden osallisuuteen, oppimiseen ja koulunkäynnin tukeen.

Opetusjärjestelyillä jokaiselle oppilaalle turvataan mahdollisuus suorittaa perusopetuksen oppimäärä. Opetusryhmät muodostetaan niin, että perusopetuksen tavoitteet ja oppilaan tarvitsema tuki toteutuvat. Erityisopettajan antama opetus järjestetään muun opetuksen yhteydessä siten, että se tukee ja täydentää muuta opetusta. Jokaisen lukuvuoden alussa tehdään opetusryhmien tuen tarpeen arviointi.

Oppilaalla, jolla on vaikeuksia osallistua opetukseen tai suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada tukea oppimiseen ja koulunkäyntiin. Oppimisen tuki järjestetään ensisijaisesti omassa opetusryhmässä. Tuen tulee olla joustavaa, suunnitelmallista ja tarvittaessa tuen tarpeen mukaan muuttuvaa. Tiivis yhteistyö kodin ja koulun välillä helpottaa tuentarpeiden huomaamista ja tuen antamista riittävän varhaisessa vaiheessa.

Ryhmäkohtaiset tukimuodot koskevat kaikkia oppilaita ja tarjolla on yleistä tukiopetusta, opetuskielen tukiopetusta ja erityisopettajan antamaa opetusta muun opetuksen yhteydessä. Tukitoimien arviointi on jatkuva ja dynaaminen prosessi, jota toteutetaan koko lukuvuoden ajan. Rehtori vastaa lukukauden aikaisesta arvioinnista. Lukuvuoden päättyessä arvioidaan tukimuotojen toteutuminen ja riittävyys. Arviointi toimii pohjana seuraavan lukuvuoden suunnittelulle.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu koulutuksen järjestäjän osoittama resurssi ryhmäkohtaiseen tukeen. Taulukossa on myös lain edellyttämä minimi eli määrä mikä kunkin kokoiseen oppilasryhmään on vähintään ryhmäkohtaista tukea tarjottava.

Taulukko 8. Koulutuksen järjestäjän osoittama resurssi ryhmäkohtaiseen tukeen 2026-2027.

ryhmäkohtaisen tuen resurssi						
lk	oppilasmäärä	tukiopetus	opetuskielen tukiopetus	erityisopettajan antaman opetus muun opetuksen yhteydessä	Rautavaara	lain edellyttämä minimi
esiopetus	10	1	1	2	4	1,22
1.-2. lk	19	1	2	5	5	2,318
3.-4. lk	14	1	1	2	4	1,708
5. lk	13	1	1	4	6	1,586
6. lk	10	1	1	5	7	1,22
7. lk	11	1	1	1	3	1,342
8. lk	12	1	1	1	3	1,464

ryhmäkohtaisen tuen resurssi						
9.lk	13	1	1	1	3	1,586
pienluokka	5	1	2		3	0,61

Oppilaalle voidaan myöntää oppilaskohtaisia tukitoimia, mikäli ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät riitä vastaamaan oppilaan yksilöllisiin ja pitkäkestoisiin tuen tarpeisiin. Opetuskielen oppimisen alkuvaihe, poissaolot, motivaation puute, puutteellinen opiskelutekniikka tai käyttäytymisen haasteet eivät ole riittäviä perusteita oppilaskohtaisille tukitoimille, mikäli ryhmäkohtaisia tukimuotoja ei ole ensin säännönmukaisesti tarjottu.

Oppilaskohtaisten tukitoimien tarve arvioidaan ja suunnitellaan, mikäli opettajat toteavat säännöllisesti tarjotut ryhmäkohtaiset tukimuodot riittämättömiksi. Arviointi tehdään tuen tarpeen arviointi- lomakkeella. Alakoulussa vastuu on oppilaan ensisijaisella opettajalla ja erityisopettajalla. Yläkoulussa vastuu on luokanvalvojalla ja erityisopettajalla. Arviointiin osallistuvat oppilasta opettavat opettajat sekä huoltaja ja oppilas (ikätaso huomioiden). Tarvittaessa mukaan kutsutaan opiskeluhuollon ammattilaisia tai muita asiantuntijoita.

Oppilaskohtaisia tukitoimia voivat olla erityisopettajan opetus osassa oppiainetta, erityisopetus pienryhmässä tai erityisluokassa, erilaiset apuvälineet sekä tulkitsemis- ja avustajapalvelut. Oppilas voi saada samanaikaisesti sekä ryhmäkohtaista että oppilaskohtaista tukea. Oppilas- ja huoltaja ovat aktiivisia toimijoita oppilaskohtaiseen tukeen siirtymisen prosessissa. Mikäli siirrytään oppilaskohtaiseen tukeen tai siitä pois, oppilaan huoltajaa kuullaan hallintolain mukaisesti.

Kun oppilaskohtaiseen tukeen siirrytään, opetuksen järjestäjä (rehtori- sivistysjohtaja) tekee suunnitelmaan perustuvan hallintopäätöksen oppilaalle tarjottavasta oppilaskohtaisesta tuesta.

Rautavaaralla on tällä hetkellä yksi erityisopetuksen pienryhmä, jossa työskentelee erityisluokanopettaja. Kaksi muuta erityisluokanopettajaa, työskentelevät yleisopetuksen ryhmissä, tiiviissä yhteistyössä luokanopettajien ja aineenopettajien kanssa. Toinen erityisluokanopettaja on pääasiallisessa vastuussa luokista 1–5 ja toinen luokista 6–9. Erityisopettajat suunnittelevat opetusta ja työtä yhdessä luokanopettajien ja aineenopettajien kanssa. Käytäntöä kehitetään jatkuvasti.

Lukio

Rautavaaran lukio toteuttaa alueellista ja yhteiskunnallista tasa-arvoa tarjoamalla lähiympäristönsä nuorille lukiokoulutusta. Tärkeimpänä tavoitteena on, että lukiosta valmistuneilla on kilpailukykyinen jatko-opintokelpoisuus ja että he ovat oppineet oma-aloitteisuutta ja itsenäisyyttä opintojensa jatkamiseksi. Valinnaisuus ja yksilölliset oppimispolut pyritään turvaamaan, vaikka ryhmät olisivat pieniäkin. Tätä varten ollaan mukana kehittämässä verkko-, etä- ja itsenäisen opiskelun muotoja ja yhteistyötä muiden oppilaitosten kanssa.

Rautavaaran lukio toimii samassa rakennuksessa kunnan peruskoulun kanssa, jolloin myös toimintaympäristö ja arvot ovat yhtenäiset perusopetuksen kanssa. Rautavaaran koulukeskuksen pohjimmaisena arvona on jokaisen oppilaan ja opiskelijan ainutkertaisuuden ja arvokkuuden tunnustaminen. Jokaisella lukion opiskelijalla on oikeus onnistumiseen ja kannustavaan sekä rohkaisevaan ohjaukseen. Oppilaitoksessa tuetaan yksilöllisiä oppimispolkuja ja jatko-opintopyrkimyksiä.

Pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen lisäksi Rautavaaran lukiossa on tarjolla eri oppiaineissa koulukohtaisia syventäviä opintoja. Koulukohtaisiin syventäviin opintoihin kuuluu myös korkea-asteen oppilaitoksissa suoritettavia opintokokonaisuuksia.

Rautavaaran lukion tavoitteena on olla turvallinen, viihtyisä, hyvinvoiva ja yhteistyöhön kykenevä kouluyhteisö. Jokainen lukion opiskelija kuuluu opiskelijakuntaan, jolla on merkittävä rooli kouluyhteisön viihtyisyyden kehittämisessä. Opiskelijat valitsevat keskuudestaan opiskelijakunnan hallituksen, joka edustaa opiskelijoiden ääntä kouluyhteisössä. Opiskelijakunnalla on oma ohjaava opettaja. Opiskelijakunnan hallituksen keskeisenä tehtävänä on lisätä opiskelijoiden yhteistoimintaa sekä osallistumista heitä koskevaan päätöksentekoon. Opiskelijakunta voi tehdä aloitteita muun muassa kouluviihtyvyyteen, opiskeluympäristöön,

opetukseen sekä tukipalveluihin liittyvissä asioissa. Vapaamuotoiset aloitteet toimitetaan rehtorille. Opiskelijakuntaa kuullaan heitä koskevassa päätöksenteossa.

Rautavaaran lukio on Itä-Suomen yliopiston yhteistyölukio. Tämä tarkoittaa, että Rautavaaran lukion opiskelijat voivat opiskella avoimen yliopiston kursseja ilmaiseksi ja saada niistä opintopisteitä lukio-opintoihinsa. Opintopisteet luetaan hyväksi jatkossa, mikäli opiskelija lähtee lukion jälkeen opiskelemaan Itä-Suomen yliopistoon. Rautavaaran lukion opiskelija voi suorittaa myös Savonian avoimen AMK:n opintoja, yliopistoon orientoivia opintoja Jyväskylän yliopiston kautta sekä Laurean AMK:n kurkistuskursseja.

Kaikki korkeakouluopinnot järjestetään verkko-opetuksena ja niistä saa opintopisteitä lukio-opintoihin. Suoritetut opintokokonaisuudet lasketaan koulukohtaisiksi syventäviksi kursseiksi. Suoritettavien opintojaksojen lisäksi lukiolaiset tekevät opintojensa aikana vierailuja eri korkeakouluihin. Rautavaaran lukiossa käy eri korkeakoulujen edustajia kertomassa heillä suoritettavista opinnoista ja korkeakouluihin tutustutaan myös erilaisten jaettavien tutustumismateriaalien kautta.

Alueen yrityksiin, yhteisöihin ja muihin tahoihin pidetään yllä hyvät suhteet ja pyritään kartoittamaan ja toteuttamaan eri yhteistyömuotoja. Yhteistyökumppaneita ovat esimerkiksi Metsäkartano, seurakunnat, kotiseutuseura ja kunnan eri osastot.

Rautavaaran lukio kuuluu SnellmanEDU- verkostoon. Käytössä on myös Tutorhousen Digiluokan palvelut. Pääsääntöisesti kaikki 1–2 opiskelijan valitsemat valtakunnalliset pakolliset tai syventävät kurssit ostetaan SnellmanEDU:n tai Digiluokan kautta. Yhteistyöoppilaitoksista ostetut verkkokurssit ovat ohjattuja kursseja, jolloin jokaisella kurssilla on oma vastuuopettajansa ja –ohjaajansa. Verkkokurssit eivät ole tiettyyn jaksoon sidottuja, vaan opiskelija itse huolehtii niiden suorittamisesta yhteistyöoppilaitoksen ohjeiden mukaisesti.

Lähiopetuksen rinnalla käytettäviä paikallisia oppimisympäristöjä ovat esimerkiksi Googlen palvelut, Isoverstaan kurssitarjonta (Moodle, virtuaaliluokat ja etäopetus) sekä Pedanet-ympäristö, joilla pyritään tukemaan opiskelijoiden yksilöllistä etenemistä opinnoissa. Opintojaksot, joille on ilmoittautunut vain 12 opiskelijaa, järjestetään verkko-opetuksena eri yhteistyötahojen kanssa

Kodin ja koulun yhteistyön lähtökohtana on aikuistuvan nuoren ja täysi-ikäisen opiskelijan itsenäisyyden ja vastuullisuuden kehittyminen sekä huolenpito tukea tarvitsevasta opiskelijasta. Tavoitteena on, että huoltajilla on riittävä mahdollisuus perehtyä lukion toimintaan. Huoltajalla tulee olla myös riittävä tieto opiskelijan oppimisesta sekä opintojen etenemisestä. Kodin ja koulun välisessä yhteistyössä ja viestinnässä luokanohjaajan rooli on olennainen, mutta myös muu koulun henkilökunta tekee tarvittaessa yhteistyötä kotien kanssa. Erilaisia yhteistyömuotoja voivat olla vanhempainillat, koulun juhlat, ryhmänohjaajan yhteydenpito sekä muut tiedotteet koteihin sekä vanhempainyhdistyksen järjestämät tilaisuudet.

Lukio-opinnoissa etenemistä voidaan tukea lukiossa esimerkiksi pedagogisten järjestelyjen, kurssivalintojen, opinto-ohjaajan sekä erityisopettajan, aineenopettajan ja ryhmänohjaajan tukitoimien avulla. Oppilaalle annettava tuki kirjataan opiskelijan kanssa hänelle laadittuun henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan. Tuen kirjauksesta huolehtii erityisopettaja yhdessä opiskelijan kanssa. Opiskelijan vastuulla on seurata hänelle suunniteltujen tukimuotojen hyödyllisyyttä ja viestiä havainnoistaan aineenopettajille ja erityisopettajalle.

Positiivisen kannustuksen ja palautteen avulla tuetaan opiskelijoiden itseluottamuksen, itsearviointitaitojen sekä oppimisen taitojen kehittymistä. Oppiaineissa yksi keskeinen tukimuoto on opiskelijakohtaiset pedagogiset järjestelyt. Opetuksen ja arvioinnin toteuttamisessa huomioidaan joustavat järjestelyt. Jokaiselle opiskelijalle järjestetään tuki hänen tarpeidensa mukaan. Jokainen aineenopettaja seuraa oman oppiaineensa kohdalla tuen tarpeiden ilmenemistä. Erityisopettaja on Rautavaaralla viikoittain.

Lukion erityisopettaja kirjoittaa tarvittaessa lausuntoja ylioppilaskokeiden erityisjärjestelyistä ja auttaa aineenopettajia suunnittelemaan ja toteuttamaan opiskelijoiden yksilölliset tukitoimet. Erityisopettajan tuki voi olla esimerkiksi lisäopetusta, opiskelijoiden hyvinvoinnin ja motivaation tukemista sekä erilaisten oppimistyylien ja tekniikoiden läpikäymistä yhdessä opiskelijoiden kanssa. Erityisopettajan tuki voi olla myös opettajien konsultointia tai tiimiopettajuutta. Lukion erityisopetuksen painopiste on pedagogisessa tukemisessa.

Keskeisiä erityisopetuksen näkökulmia ovat oppimaan oppiminen, oman oppimistyylin löytäminen sekä itsetunnon ja oppimismotivaation vahvistaminen. Jos tarjottu tuki ei riitä opiskelijan tuen tarpeeseen nähden, voidaan tehdä päätös erityisopetuksesta. Opiskelijalla on oikeus saada myös aineenopettajan järjestämää tukiopetusta yksilöllisesti tai ryhmässä.

Rautavaaran lukiossa opiskelijoiden saatavilla on opiskeluterveydenhoitajan, kuraattorin sekä psykologin palvelut. Opiskelijalla on oikeus näihin palveluihin, jos hän kokee palvelut tarpeelliseksi. Jos koulun henkilökuntaan kuuluva katsoo opiskelijan olevan oppilashuollon palveluiden tarpeessa, tulee työntekijän ohjata opiskelija oikean toimijan palveluihin. Oppilashuollon osalta Rautavaaran lukiossa toimii sama yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä kuin peruskoulussakin. Oppilashuoltoryhmän toiminnasta vastaa rehtori. Yksilökohtainen opiskelijahuoltoryhmä kootaan opiskelijan tuen tarpeen mukaisesti.

Lukiossa painopisteenä on edelleen LUMA-linjan kehittäminen. Tämän lääketieteellis-luonnontieteellisen linjan tavoite on tukea lukio-opiskelijoiden pääsyä lääketieteen ja ympäristötieteen opintoihin. Kansainvälisyys on merkittävä roolissa Rautavaaran lukiossa, joten sen huomioiminen on myös tärkeää. Lukion markkinointiin tulee kiinnittää huomiota jatkossa entistä enemmän, jotta lukioon saadaan vuosittain houkuteltua riittävä määrä opiskelijoita.

Valmistava opetus

Koulussamme ei tällä hetkellä toimi maahanmuuttajaoppilaiden valmistavaa opetusta luokkamuotoisena (VALO-luokka). Rautavaaran kuntaan saapuvat oppivelvollisuusikäiset maahanmuuttajalapset integroidaan perusopetuksen luokkiin valmistavaan opetukseen. Oppilaat ovat oikeutettuja valmistavaan opetukseen 9 kk ajan, jonka jälkeen he siirtyvät perusopetuksen oppilaiksi. Valmistavan opetuksen jälkeen annetaan edelleen suomi toisena kielenä opetusta ja tarvittaessa opetuskielen tukiopetusta tai yleistä tukiopetusta tukemaan opintojen etenemistä.

Liikunnallisen elämäntavan edistäminen

Liikunnallisen elämäntavan päivittäminen Rautavaaran paikalliseen opetussuunnitelmaan on tämän lukuvuoden tehtävä. Jo viime vuosina on tehty paljon asioita aktiivisten ja liikunnallisempien koulupäivien mahdollistamiseksi.

Oppitunneilla käytetään erilaisia toiminnallisia opiskelutapoja ja lähiluonnon hyödyntämiseen opetuksessa kannustetaan. Opettajat jakavat toimivia vinkkejä muille ja esimerkiksi välituntitoimintaa on järjestetty aiempaa enemmän. Saimme viime lukuvuonna koulun pihalle välituntivälinevaraston, minkä myötä erilaiset välineet ovat paremmin oppilaiden ja opiskelijoiden saatavilla. Alla on kalenteri syyslukukauden välituntitoiminnoista. Välituntitoimintaakin kehitetään edelleen oppilaiden ja henkilökunnan ideoiden mukaan. Lukuvuoden aikana oppilaista koulutetaan vertaisohjaajia välituntitoimintaan. Tämän toivomme innostavan entistä enemmän liikunnallisten toimintojen pariin koulupäivien aikana.

Taulukko 9. Rautavaaran koulukeskuksen päivittyvä välituntikalenteri 2026-2027

Välitunnit	MA	TI	KE	TO	PE
8:45–9				Futisvälkkä 1.-9lk	
9:45–10		Pihapelit 1.-9 lk Läksyvälkkä (Alena, luokka 19)	1.–2.lk sisä Läksyvälkkä (Mervi, luokka 22)	5.lk sisä Läksyvälkkä (Minna, luokka 21)	Pihapelit 1.–9.lk (pitkä välkkä 9:30–10)
10:45–11		7.lk sisä		Lukio Lounge	Kävelyvälkkä 7.–9.lk
12-12:15	Lukuvälkkä (Terhi, luokka 13)		3.–4.lk sisä	6.lk sisä	
13-13:15		8.lk sisä	9.lk sisä		

Muu koulun toiminta

Koulun ulkopuolella annettava opetus

Rautavaaran yhtenäiskoululla noudatetaan työelämään tutustumisohjelmaa, jossa 8. ja 9. luokkalaiset tutustuvat työelämään TET-viikkojen ajan. Rautavaaran yhtenäiskoulun ja lukion oppilaat voivat tehdä tutustumismatkoja ja opintokäyntejä ympäröivään yhteiskuntaan, luontoon, kilpailuihin tai tapahtumiin. Koulukeskus tekee yhteistyötä paikallisten yritysten, kuten Metsäkartanon kanssa, teemapäivien ja

opintokäyntien järjestämisessä. Opintoretket ja luokkaretket ovat osa koulun toimintaa. Rautavaaran yhtenäiskoulun 6. ja 9. luokkalaiset osallistuvat Yrityskylä –opetukseen. Liikunnanopetuksessa hyödynnetään lähiliikuntapaikkoja, kuten Nilsiän Tahkolla sijaitsevia liikuntapalveluita. Uinnin opetusta annetaan Iisalmen uimahallissa ja kylpylä Fontanellassa Siilinjärvellä. Uimaopetuksessa noudatetaan Turvallisen uimaopetuksen ohjeistusta https://suh.fi/wp-content/uploads/2023/06/Turvallinen_uimaopetus_ohje_2020.pdf

Lisäksi osana yhtenäiskoulun ja lukion toimintaa voidaan toteuttaa leirikouluja sekä tähän rinnasteisena toimintana järjestää yökouluja. Leirikoulutoiminta voidaan toteuttaa varsinaisen koulujen työajan ja koulukeskuksen ulkopuolella. Tapahtumille laaditaan turvallisuussuunnitelma ja käytännön järjestelyistä tiedotetaan huoltajia etukäteen. Tapahtumiin osallistutaan huoltajien suostumuksella

Kerhotoiminta

Lukuvuoden 2026–2027 aikana yhtenäiskoulussa on käytössä kerhotoimintaan suunnattua Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää rahoitusta. Olemme mukana jo viidettä kertaa Harrastamisen Suomen mallissa, jonka tavoitteena on tukea lasten ja nuorten hyvinvointia mahdollistamalla jokaiselle mielekäs harrastus. Tämän lukuvuoden hanke on nimeltään Let´s Harrastetaan vol5! Syyslukukauden kerhotarjonta on kuvattu alla olevassa taulukossa. Kerhot on järjestetty oppilailta tulleiden toiveiden perusteella ja oppilaiden toiveita mielekkäistä kerhoista kuullaan jatkossakin. Kerhojen järjestämisessä tehdään yhteistyötä paikallisten yrittäjien ja yhdistysten kanssa. Lukuvuoden aikana on mahdollista tehdä myös harrastuskokeilu, jonka kautta oppilaat pääsevät tutustumaan uuteen harrastusmahdollisuuteen.

KELLO	MAANANTAI	TIISTAI	KESKIVIIKKO	TORSTAI	PERJANTAI
12:00					Heppakerho 1.–6.lk 12–15 Sporttikerho eskarit-4.lk 12–13
13:00	Pajakerho 1.–5.lk 13:15-14:45 Askartelu- ja lautapelikerho 1.–4.lk 13:15-14:45 Leivontakerho 3.–4.lk 13-14:30	Leivontakerho 2.lk 13-14:30	Leivontakerho 5.lk 13-14:30	Virkkauskerho 1.–4.lk 13–14	
14:00	Bändikerho 1.–5lk 14:10–15		Sporttikerho 5.–6 .lk 14–15	Ilmaisutaidon kerho 14-15:30 Pajakerho 6.–9.lk 14-15:30 Virkkauskerho 5.–9.lk 14–15	
15:00	Bändikerho 6.–9lk + lukio 15–16	Jousiammunta 15:30–17	Palloilu 7.–9.lk 15–16	Eräkerho 6.–9.lk (kokoontumiset sovitaan erikseen)	
16:00	Sirkus 16:30–18				

Kodin ja koulun välinen yhteistyö

Kodin ja koulun välisessä yhteistyössä ensisijainen vastuu vuorovaikutuksesta on koululla ja avainasemassa ovatkin luokanopettajat, -valvojat ja ryhmänohjaajat. Kodin ja koulun välisen yhteydenpidon ensisijainen väylä on Wilma, jonka kautta kulkevat esimerkiksi koulun lähettämät tiedotteet. Yksi keskeinen tiedon välittämisen keino on oppilaskohtaiset tuntimerkinnät. Tuntimerkintöjen kirjoittamisessa kiinnitetään huomiota siihen, ettei kotiin menevä palaute ole aina negatiivista. Jokainen koulun opettaja ja ohjaaja on lisäksi tavoitettavissa henkilökohtaisen työpuhelimen kautta virka-aikana. Opettajien ja ohjaajien puhelinnumerot ovat löydettävissä Rautavaaran koulun Pedanet-sivulta.

Opettajat käyttävät toiminnassaan julkista valtaa. Jokaisen koulun opettajan tulee tiedostaa virkasuhteen mukanaan tuoma vastuu ja velvollisuudet. Koulun henkilökunnan toiminnan tulee pohjautua lakiin ja toiminnan ensisijaisena vaikuttajana tulee aina olla lapsen etu.

Huoltajille järjestetään syyslukukausittain vanhempainilta sekä jokaisen oppilaan henkilökohtaiset arviointikeskustelut marras-tammikuun aikana. Lisäksi yhteistyötä tehdään yksilöllisten oppilashuoltoryhmien yhteydessä. Luokanopettajilla ja ryhmänohjaajilla on velvollisuus edistää oman luokkansa/ryhmänsä osalta kotien kanssa tehtävää yhteistyötä. Rehtorin vastuulla on tiedottaa huoltajia yleisistä koulua ja oppilaita koskevista asioista.

Syksyllä 2026 pidetään yhtenäiskoulun ja lukion yhteinen vanhempainilta torstaina 1.10. Yhteisen aloituksen jälkeen jokainen luokka-aste siirtyy omaan luokkaansa jatkamaan vanhempainiltaa: käydään läpi luokkien ajankohtaisia asioita sekä yhteisiä asioita koko koulun tasolla. Yhteishakuun liittyvä vanhempainilta järjestetään marraskuussa 2026. 9. luokan jatko-opintoja käsittelevä vanhempainilta järjestetään tammihelmikuussa 2027.

Vanhempainyhdistys on yksi keskeinen keino osallistaa oppilaiden huoltajia koulun toimintaan. Vanhempainyhdistystoiminta on vanhempien organisoimaa ja toteuttamaa toimintaa, jossa koulu toimii yhteistyökumppanina. Rautavaaran koulujen vanhempainyhdistys aktivoitui vuoden 2022 aikana, ja se tekee yhteistyötä koulun kanssa lukuvuoden 2026–2027 aikana esimerkiksi yhteisöllisen oppilashuollon kautta.

Valinnaisaineet

Oppilaat saavat valita 3. ja 4.luokalle syyslukukaudelle yhden valinnaisaineen. 5. ja 6.luokalle valitaan valinnaisaineet koko lukuvuoden ajaksi.8. ja 9.luokilla oppilailla on kaksi pitkää valinnaisainetta. 8.luokalla oppilailla on lisäksi kaksi lyhyttä valinnaisainetta. 9.luokalla oppilaat opiskelevat yhden lyhyen valinnaisaineen. Valinnaisainetarjonta tarkastetaan vuosittain. Kuluvan lukuvuoden valinnaisainetarjonta on näkyvissä liitteissä.

Aamunavaukset

Koulussa järjestetään aamunavauksia keskusradiossa keskimäärin joka kuun ensimmäisenä perjantaina. Oppilasryhmät ovat vuorollaan vastuussa aamunavauksista ja aiheet ovat ajankohtaisia ja lapsia ja nuoria kiinnostavia.

Aamupäivä- ja iltapäivätoiminta

Rautavaaralla järjestetään koulun toiminta-aikoina aamupäivä- ja iltapäivätoimintaa pääasiassa esiopetusikäisille ja alkuopetusikäisille. Aamupäivätoimintaa järjestetään ennen koulupäivän alkua esiopetuksen tiloissa monitoimitalolla ja iltapäivätoimintaa koulupäivän jälkeen iltapäiväkerhon tiloissa ruokalan vieressä. Aamu- ja iltapäivätoiminta tukee kodin kasvatustyötä ja lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia. Tarkemmat tiedot toiminnasta löytyvät aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmasta.

Järjestyssäännöt

Perusopetuksen ja lukion järjestyssäännöt on päivitetty viime lukuvuonna. Järjestyssäännöt löytyvät koulun pedanetistä.

Digitaalisten välineiden käyttö

Koululla on digisuunnitelma, jonka mukaisesti erilaisia digitaitoja harjoitellaan eri luokka-asteilla. Koululla on käytössä Näppistaituri-ohjelma, jonka avulla erityisesti alakoulussa harjoitellaan näppäintaitoja. Lisäksi esimerkiksi koodaamiseen käytetään erilaisia ohjelmia. Koululla on tietokoneita peruskoululaisten käyttöön ja jokainen lukiolainen saa oman kannettavan tietokoneen käyttöönsä. Lisäksi koululta löytyy tabletteja esimerkiksi ekapelin pelaamista ja kuvaamista varten. Laitteita on sijoiteltu koulun eri puolille ja ne ovat jokaisen saatavilla. Varauskalenterit laitteille löytyvät henkilökunnan taukotilasta.

Poissaoloihin puuttuminen

Oppilaiden ja opiskelijoiden poissaoloja seurataan aktiivisesti wilmassa. Poissaolojen kertyessä toimitaan koulun poissaoloihin puuttumisen mallin mukaisesti. Poissaoloihin puuttumisen malli on kuvattu alla

olevassa kuvassa. Poissaolojen kertymistä seurataan lukuvuosittain ryhmätasolla ja pohditaan tarvittaessa ryhmä- tai yksilökohtaisia toimenpiteitä.

Kuva 1. Poissaoloihin puuttumisen malli

Poissaoloihin puututaan esimerkiksi niissä tapauksissa, kun kyseessä on selvittämätön tai luvaton poissaolo, poissaolo on toistuvaa tiettyinä viikonpäivinä tai oppitunteina, oppilas myöhästelee paljon tai kun selvitetyt poissaolot ovat jatkuvia ja niitä on paljon. Poissaoloihin puuttuminen tapahtuu seuraavan mallin kautta:

1. Kun oppilaalla alkaa olla toistuvia poissaoloja, on luokanopettaja/-ohjaaja yhteydessä oppilaan huoltajaan. Luokanopettaja/-ohjaaja sekä huoltaja sopivat tarvittavista tukitoimista (esimerkiksi tukiopetus, käynti kuraattorilla, ohjaus terveydenhoitajalle). Luokanopettaja/-ohjaaja merkitsee Wilman tuntimerkintöihin, että keskustelu poissaoloista on käyty.
2. Kun poissaolotunteja on **lukukauden aikana kertynyt 40h**, luokanopettaja/-ohjaaja ohjaa oppilaan kuraattorin tapaamiseen. Koulukuraattori on poissaoloista yhteydessä huoltajaan ja merkkaa käydyn keskustelu Wilman tuntimerkintöihin.
3. Kun poissaolotunteja on **lukukauden aikana kertynyt 60h**, kutsuu oppilaan luokanopettaja/ohjaaja koolle yksilöllisen opiskeluhuoltoryhmän, jossa keskustellaan tukitoimien tarpeesta. Yksilölliseen opiskeluhuoltoon osallistuu asiaa koskevan oppilaan huoltaja, oppilas itse sekä tarvittava opiskeluhuoltohenkilöstö (koulukuraattori, -psykologi, -terveydenhoitaja, sosiaalityöntekijä, rehtori, erityisopettaja). Yksilökohtainen opiskeluhuolto kirjataan Wilman tuntimerkintöihin ja siitä tehdään kirjallinen opiskeluhuoltokertomus, joka talletetaan koulun arkistoon.

   Kun poissaolotunteja on **lukukauden aikana kertynyt 60h tai yli, eikä poissaoloista ole toimitettu riittävää selvitystä** (esimerkiksi lääkärintodistus tai kirjallisesti Wilman kautta pyydetty lupa lomamatkan aikaiselle poissaololle), luokanopettaja/-valvoja tekee lastensuojeluilmoituksen.

Opiskeluhuolto

Jokaisen koulussa työskentelevän aikuisen velvollisuutena on edistää oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointia kouluyhteisössä. Vastuu yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttamisesta on koko koulun yhteinen. Yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä vastaa koulun opiskeluhuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Yhtenäiskoulun ja lukion yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä kokoontuu vähintään neljä kertaa lukuvuodessa. Yhteisölliseen opiskeluhuoltoryhmään kuuluvat: rehtori, apulaisrehtori, koulun henkilökunnan edustajat, oppilaiden/opiskelijoiden ja huoltajien edustus, koulukuraattori, kouluterveydenhoitaja, koulupsykologi, koulunuorisotyöntekijä, erityisnuorisotyöntekijä, vanhempainyhdistyksen edustaja, oppilaskunnan hallituksen edustaja sekä sosiaalityöntekijä- ja ohjaaja. Mukana on myös paikallisia toimijoita.

Opiskeluhuollon toimijoiden tehtävänkuvat on avattu 6/2022 hyväksytyssä ja käyttöön otetussa koulukeskuksen oppilas- ja opiskeluhuoltosuunnitelmassa, joka on päivitetty 11/2023 vastaamaan hyvinvointialueelle liittymisen vuoksi vuoden alusta voimaantulleita lakimuutoksia. Yksilökohtaista opiskeluhuoltoa toteutetaan tarpeen mukaan yksittäisten oppilaiden kohdalla. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon koollekutsujana toimii luokanopettaja/ryhmänohjaaja ja siihen osallistuu tarpeen mukaan muita opiskeluhuollon toimijoita.

Opiskeluhuollon henkilöistä kouluterveydenhoitaja on koululla maanantaisin ja ajanvaraus koululääkärille hoidetaan tarvittaessa hänen kauttaan. Koulupsykologi on koululla keskiviikkoisin ja koulukuraattori torstaisin. Lähtökohtaisesti jokainen opiskeluhuollon toimija on tavattavissa koululla kerran viikkoon ja muina päivinä tavoitettavissa viestillä.

Liitteet

Liite 1. 3.–4. luokkien valinnaisaineiden kurssikuvaukset

KÄSITYÖ

Tavoitteet

- Vahvistetaan kiinnostusta ja innostusta käsin tekemiseen
- Rohkaistaan tutustumaan erilaisiin materiaaleihin ja tekniikoihin (sekä kovat että pehmeät materiaalit)
- Ohjataan valmistamaan suunnitelmien ja kokeilujen pohjalta käsityötuote tai teos
- Ohjataan kokonaisen käsityöprosessin hallintaan

Sisältö

- Ideoidaan ja luonnostellaan erilaisilla tekniikoilla
- Kokeillaan monipuolisesti erilaisia materiaaleja ja tekniikoita
- Suunnitellaan yksin ja yhdessä toisten kanssa
- Valmistetaan käsitöitä tai teoksia suunnitelmien pohjalta

LIIKUNTA

Tavoitteet:

Tavoitteena on kehittää fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveyttä ja hyvinvointia liikunnan avulla.

Valinnaiskurssilla tutustutaan monipuolisesti eri liikuntamuotoihin ja -lajeihin sekä syvennetään liikuntaan liittyviä tietoja ja taitoja. Oppiminen tapahtuu myönteisessä ilmapiirissä, jossa otetaan toiset huomioon sekä otetaan vastuuta ryhmän toiminnasta.

Sisällöt:

Valinnaiskurssilla harjoitellaan, monipuolistetaan ja syvennetään motorisia perustaitoja, fyysisiä ominaisuuksia, välineenkäsittelyä, tasapaino- ja liikkumistaitoja sekä havaintomotorisia taitoja.

Tunneilla tutustutaan monipuolisesti eri liikuntamuotoihin ja -lajeihin (esim. perusliikunta, yleisurheilu, sisä- ja ulkopalloilu, voimistelu).

Liikuntalajeissa hyödynnetään vuodenaikojen ja paikallisen liikuntaympäristön tarjoamia mahdollisuuksia, esim. talvella luistelu ja jääpelit. Uusia taitoja opitaan erilaisten harjoitteiden, pelien ja leikkien avulla.

Oppilaiden omat aloitteet ja toiveet otetaan huomioon mahdollisuuksien mukaan.

Tunneilla harjoitellaan myönteisen ja kannustavan ilmapiirin luomista ottamalla toiset huomioon sekä kantamalla vastuuta ryhmästä.

KUVATAIDE

Tavoitteet:

- Harjaannutaan kuvan tekemisessä.
- Visuaalisen kulttuurin havainnointi.
- Kuvallisten taitojen ja kuvanteon prosessin hallinnan (ideointi, suunnittelu ja toteutus) harjoitteleminen yksin sekä yhteistyössä muiden ryhmäläisten kanssa.

Sisällöt:

- Harjoitellaan käyttämään monipuolisesti ja luovasti erilaisia materiaaleja ja tekniikoita. Tehdään kuvia ja kolmiulotteisia teoksia.
- Tutkitaan erilaisia kuvia ja keskustellaan niistä.
- Oppilasta innostetaan ilmaisemaan itseään, tuomaan esille vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteita. Suunnitellaan ja toteutetaan ryhmän yhteinen tuotos annetun aiheen mukaan.

MUSIIKKI

Tavoitteet:

- Rohkaistaan yhteismusisointiin.
- Ohjataan oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen.
- Kehitetään keho-, rytmi- ja melodiasoittimien soittotaitoa.
- Mahdollisuus järjestää konsertti tai muu musiikkiesitys muille koulun oppilaille.

Sisällöt:

- Eri soitinten kokeilu
- Laulaminen
- Rytmiikka

ERÄ- JA LUONTOKURSSI

Tavoitteet:

- Antaa perustietoa ja valmiuksia luonnossa liikkumiseen ja monipuoliseen luonnonantimien hyödyntämiseen.

Sisällöt:

- Luontotietoa ja lajintuntemusta
- Sienestys ja marjastus
- Jokamiehen oikeudet ja kalastuslaki
- Erätaidot: luonnossa liikkuminen ja nuotion sytyttäminen erilaisissa olosuhteissa, tietoa retkeilijän varusteista (huomioiden turvallisuus), suunnistus
- Solmuoppia
- Tietoa paikallisista retkeilykohteista
- Kalastusta

Arviointi: 1 vvt:n laajuiset kurssit arvioidaan hyväksytty/hylätty merkinnällä.

Liite 2. 5.–6. luokkien valinnaisaineiden kurssikuvaukset

SIRKUS

Tavoitteet:

- Tutustutaan sirkusvälineisiin ja niiden käsittelyyn
- Kehitetään liikkuvuutta erilaisten leikkien ja pelien avulla
- Kehitetään motorisia taitoja, sosiaalisia taitoja, itseluottamusta ja luovuutta
- Harjoitellaan esiintymistaitoja

Sisältö:

- Harjoitellaan sirkusvälineiden käsittelyä, esimerkiksi yksipyöräisellä ajamista, jongleerausta ja pallon päällä tasapainoilua
- Opetellaan sirkustaitoja yksin ja ryhmässä
- Pelataan ja leikitään
- Oppilaiden omia toiveita otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon

Arviointi:

- Arvioidaan numeerisesti

KÄSITYÖ

Tavoitteet:

- Vahvistetaan kiinnostusta ja innostusta käsin tekemiseen
- Rohkaistaan tutustumaan erilaisiin materiaaleihin ja tekniikoihin
- Opitaan valmistamaan suunnitelmien ja kokeilujen pohjalta käsityötuote tai teos
- Ohjataan kokonaisen käsityöprosessin hallintaan

Sisällöt:

- Ideoidaan ja luonnostellaan erilaisilla tekniikoilla
- Kokeillaan monipuolisesti erilaisia materiaaleja ja tekniikoita
- Suunnitellaan yksin ja yhdessä toisten kanssa
- Valmistetaan käsitöitä tai teoksia suunnitelmien pohjalta

Arviointi:

- Arvioidaan numeerisesti.

LIIKUNTA

Tavoitteet:

- Tavoitteena on kehittää fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveyttä ja hyvinvointia liikunnan avulla.
- Valinnaiskurssilla tutustutaan monipuolisesti eri liikuntamuotoihin ja -lajeihin sekä syvennetään liikuntaan liittyviä tietoja ja taitoja. Oppiminen tapahtuu myönteisessä ilmapiirissä, jossa otetaan toiset huomioon sekä otetaan vastuuta ryhmän toiminnasta.

Sisällöt:

- Valinnaiskurssilla harjoitellaan, monipuolistetaan ja syvennetään motorisia perustaitoja, fyysisiä ominaisuuksia, välineenkäsittelyä, tasapaino- ja liikkumistaitoja sekä havaintomotorisia taitoja.
- Tunneilla tutustutaan monipuolisesti eri liikuntamuotoihin ja -lajeihin (esim. perusliikunta, yleisurheilu, sisä- ja ulkopalloilu, voimistelu).
- Liikuntalajeissa hyödynnetään vuodenaikojen ja paikallisen liikuntaympäristön tarjoamia mahdollisuuksia, esim. talvella luistelu ja jääpelit.
- Uusia taitoja opitaan erilaisten harjoitteiden, pelien ja leikkien avulla.
- Oppilaiden omat aloitteet ja toiveet otetaan huomioon mahdollisuuksien mukaan.
- Tunneilla harjoitellaan myönteisen ja kannustavan ilmapiirin luomista ottamalla toiset huomioon sekä kantamalla vastuuta ryhmästä.

Arviointi:

- Arvioidaan numeerisesti

KUVATAIDE

Tavoitteet ja sisällöt:

- Kuvataideopinnot pohjautuvat kuvataiteen opetussuunnitelman sisältöihin S1-S3 ja tavoitteisiin T1-T9 vuosiluokalla 5 ja T1-T11 vuosiluokalla 6.
- Oppilaille tarjotaan mahdollisuus työskennellä monipuolisesti eri materiaalien, tekniikoiden, ilmaisukeinojen ja aiheiden parissa. Oppilasta innostetaan ilmaisemaan itseään, tuomaan esille vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteita. Osa tehtävistä ideoidaan ja suunnitellaan yhteistoiminnallisesti. Kurssilla toimitaan sekä yksin että yhteistyössä muiden ryhmäläisten kanssa.

Arviointi:

- Arvioidaan numeerisesti.

KOTITALOUS

Kotitalouden valinnaisaine luo pohjaa 7lk:n kotitalousopetukseen. Kotitalouden valinnaisaineen opinnot pohjautuvat kotitalouden opetussuunnitelman tavoitteisiin (T1-T2, T4-T5, T8-T9) ja sisältöihin (S1-S3).

Tavoitteet:

- opitaan eri taikinatyyppien ja kohotusaineiden ominaisuudet
- opitaan valmistamaan leivonnaisia ja ruokia
- tutustutaan ravitsemukseen

Sisältö:

- tutustutaan eri taikinatyyppien ja eri kohotusaineiden ominaisuuksiin
- tutustutaan erilaisiin ruoanvalmistuksen raaka-aineisiin

- valmistetaan ruokia ja leivonnaisia
- saadaan tietoa ravitsemuksesta

Arviointi:

- Arvioidaan numeerisesti.

ERÄ- JA LUONTO

Tavoitteet:

- Antaa perustietoa ja valmiuksia luonnossa liikkumiseen ja monipuoliseen luonnonantimien hyödyntämiseen.

Sisällöt:

- Luontotietoa ja lajintuntemusta
- Sienestys ja marjastus
- Jokamiehen oikeudet ja kalastuslaki
- Erätaidot: luonnossa liikkuminen ja leiriytyminen erilaisissa olosuhteissa, tietoa retkeilijän varusteista (huomioiden turvallisuus), suunnistus
- Tietoa paikallisista retkeilykohteista
- Kalastusta

Arviointi:

- Arvioidaan numeerisesti.

Liite 3. 8.–9. luokkien valinnaisaineiden kurssikuvaukset

Pitkät valinnat (8.–9. luokat)

KOTITALOUS

Kotitalouden syventävät opinnot pohjautuvat kotitalouden opetussuunnitelman tavoitteisiin (T1-T13) ja sisältöihin (S1-S3).

Kotitalouden valinnaisaine syventää ja vahvistaa oppilaiden aikaisemmin opittuja taitoja. Kurssilla opitaan kodin arjenhallintaan ja hyvinvointiin liittyviä tietoja ja taitoja. Oppilaat harjoittelevat pitkäjänteistä työskentelyä ja yhdessä toimimista. Kotitalousopetuksessa luodaan perusta kestävään asumiseen, ruokaosaamiseen ja kuluttajuuteen. Kurssilla vahvistetaan oppilaan osaamista myös perusopintojen jälkeisten opintojen näkökulmasta.

Kurssi arvioidaan numeerisesti.

KÄSITYÖ

Käsityön syventävät opinnot pohjautuvat käsityön opetussuunnitelman (7-9.lk) tavoitteisiin (T1-T8) ja sisältöihin (S1-S8).

Käsityön valinnaisaine syventää ja vahvistaa oppilaiden omasta elämysmaailmasta nousevaa luovuutta ja ongelmanratkaisua sekä käsityön tekemiseen, ilmaisuus ja suunnitteluun liittyvien tietojen ja taitojen osaamista. Tunneilla suunnitellaan ja valmistetaan käsityötuotteita huomioiden oppilaiden omat kiinnostuksen kohteet. Käsityön kasvatustehtävänä on tukea oppilaiden hyvinvointia ja pohjustaa työelämään ja ammattiin liittyviä valintoja. Kurssi arvioidaan numeerisesti.

LIIKUNTA

Syvennetään eri palloilulajien hallintaa, voimistelutaitoja, harrastetaan monimuotoista talviliikuntaa sekä tutustutaan uusiin liikuntalajeihin. Pyritään mahdollistamaan henkilökohtaisten liikuntasuunnitelmien noudattaminen. Kurssi arvioidaan numeerisesti.

KUVATAIDE

Syvennetään kuvataiteen osaamista ja harjoitellaan kuvallista itseilmaisua erilaisia tekniikoita, välineitä ja materiaaleja käyttäen yksin, pareittain ja pienryhmissä. Harjoitellaan myös tvt:n käyttöä ja kuvista keskustelemista, sekä kokonaisvaltaista työstämisprosessia.

Sisällöt mukailevat OPS:n sisältöjä, ja kurssien teemat ovat seuraavat:

1)Luonto, taide ja ympäristö, 2) Minä, mediaa ja ihmiset 3) Rakennukset, esineet ja elävä kuva sekä 4) Taide, historia ja kulttuuri.

Arviointi 4- 10 perustuu kokoaikaiseen näyttöön ja tunneilla tehtyihin kuvallisiin ja pieniin kirjallisiin töihin. Jokainen työ arvioidaan erikseen. Kurssi arvioidaan numeerisesti.

MUSIIKKI

Vahvistetaan henkilökohtaisia musiikillisten taitoja soiton ja laulun kautta sekä laajennetaan musiikillista tietoutta. Kurssille valinta edellyttää soitto- ja laulutaitoa. Kurssi arvioidaan numeerisesti.

ENGLANNIN KIELI

Syvennytään oppilaiden mielenkiinnon mukaan erilaisiin englanninkielisiin kulttuurialueisiin eri medioita hyödyntäen. Oppilaat pääsevät toteuttamaan sisällöltään ja aiheeltaan hyvin vapaan projektityön valitsemaansa kulttuurialueeseen tai maahan liittyen. Lisäksi kurssilla vahvistetaan oppitunneilla käsiteltyjä aihealueita, sanastoa ja kielitietoainesta siten, että se tukee oppimista myös perinteisellä oppitunnilla. Painotuksena opiskelussa on suullinen viestintä ja toiminnallinen tekeminen. Valinnaisainetta suositellaan erityisesti lukio-opinnoista kiinnostuneille oppilaille, sekä heille, jotka kaipaisivat perusoppituntien lisäksi joko lisähaastetta- tai harjoitusta. Kurssi arvioidaan numeerisesti.

ERÄ JA LUONTO

Liikunta ja luonto (retkeily, eränkäynti, luonto) muodostavat opiskelijoiden valitsemilla tavoilla erilaisia lukuvuoden aikana toteutettavia kokonaisuuksia. Valinnaisaineessa syvennetään biologian ja maantiedon osaamista luonnossa liikkuen.

Lyhyet valinnat (8. luokka)

KOTITALOUS

Tavoitteet:

- opitaan eri taikinatyyppien ja kohotusaineiden ominaisuudet
- opitaan valmistamaan sekä suolaisia että makeita leivonnaisia arkeen ja juhliin
- opitaan valmistamaan ruokalajeja eri raaka-aineista
- perehdytään terveelliseen ravitsemukseen

Sisältö:

- tutustutaan eri taikinatyyppien ja kohotusaineiden ominaisuuksiin
- tutustutaan erilaisiin ruoanvalmistuksen raaka-aineisiin
- valmistetaan ruokia ja leivonnaisia oppilaiden valitsemilla resepteillä
- harjoitellaan luovuutta leivonnassa ja kattauksissa
- tutustutaan terveyttä edistäviin ruokavalintoihin

Arviointi:

- Hyväksytty suoritus (s-merkintä) edellyttää aktiivista ja innostunutta tuntityöskentelyä ja näyttöjä opitun asian osaamisesta.

KÄSITYÖ

Tavoitteet:

- syvennetään tekstiilityöhön liittyviä taitoja huomioiden oppilaiden omat kiinnostuksen kohteet
- rohkaistaan tutustumaan erilaisiin materiaaleihin ja tekniikoihin
- opitaan valmistamaan suunnitelmien ja kokeilujen pohjalta käsityötuote tai teos

Sisältö:

- ideoidaan ja luonnostellaan erilaisilla tekniikoilla
- kokeillaan monipuolisesti erilaisia materiaaleja ja tekniikoita
- valmistetaan käsitöitä tai teoksia omien suunnitelmien pohjalta

Arviointi:

- Hyväksytty suoritus (s-merkintä) edellyttää aktiivista ja innostunutta tuntityöskentelyä ja näyttöjä opitun asian osaamisesta, tuotokset,

KUVATAIDE

Syvennetään kuvataiteen osaamista ja harjoitellaan kuvallista itseilmaisua erilaisia tekniikoita, välineitä ja materiaaleja käyttäen yksin, pareittain ja pienryhmissä ryhmän koosta riippuen. Harjoitellaan tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämistä kuvallisessa ilmaisussa ja tiedonhankinnassa. Kurssin sisältöjä ja töitä suunnitellaan osittain yhdessä oppilaiden kanssa ja otetaan huomioon oppilaiden omat mielenkiinnonkohteet ja kehittämisalueet. Kurssi arvioidaan hyväksytty/hylätty.

MUSIIKKI

Kurssilla hyödynnetään ja kehitetään henkilökohtaisia musiikillisten vahvuuksia. Kurssille pääseminen edellyttää laulu- ja soittotaitoa. Kurssi arvioidaan hyväksytty/hylätty.

LUONNONTUTKIMUS (BG)

Kurssilla tutkitaan luontoa eri vuodenaikoina, ja tehdään pieniä tutkimuksia ja luonnon tutkimusretkiä lähimaastoon erilaisiin ympäristöihin. Kurssilla voidaan keskittyä mielenkiinnon mukaan erilaisiin eliöryhmiin, ja niiden toimintaan, rakenteeseen, ja ekologiaan. Kurssin tavoitteena on oppia tekemään luonnosta havaintoja, oppia tutkimuksen tekoa, lisätä luonnontuntemusta sekä taitoa liikkua erilaisissa maastoissa. Kurssin hyväksytty suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista tunnin työskentelyyn ja annettujen tutkimustehtävien tekemistä yksin ja ryhmän jäsenenä. Arviointi: Suoritettu/ Hylätty. Kurssilla aktiivisella työskentelyllä voidaan katsoa olevan positiivinen vaikutus pakolliseen biologian ja maantieteen arvosanaan.

ENGLANNIN/RUOTSIN LISÄ-, TUKI- JA SUULLINEN KURSSI

Tutustutaan laajemmin kielten eri osa-alueisiin, kerrataan pakollisten kielten kurssien asioita ja opiskellaan puhuttua kieltä. Kurssi arvioidaan hyväksytty/hylätty.

FYSIIKAN/KEMIAN SCIENCE – KURSSI

Kokeellisin menetelmin toteutettava työkurssi, jolla tehdään pidempiä tutkimuksia ja perehdytään syvällisemmin sekä kerrataan fysiikan ja kemian sisältöjä. Kurssi on tarjolla sekä kahdeksannen että yhdeksännen luokan aikana opiskeltavaksi ja sen voi valita näiden luokkien aikana vain kerran. Kurssi arvioidaan hyväksytty/hylätty.

VIDEO- JA VALOKUVAUS + STRIIMAUS

Opetellaan ottamaan valokuvia ja käsittelemään niitä kuvankäsittelyohjelmalla. Kurssilla tutustutaan valokuvauksen tekniikkaan, kameran toimintaan ja valokuvaukseen taiteena. Oma kamera suositeltava, mutta se ei ole pakollinen. Kurssin sisältöjä voidaan muokata osallistujien mielenkiinnon mukaan enemmän video tai striimauspainotteiseksi. Kurssi on tarjolla sekä kahdeksannen että yhdeksännen luokan aikana opiskeltavaksi ja sen voi valita näiden luokkien aikana vain kerran. Arviointi hyväksytty/hylätty.

TIETOTEKNIIKKA

Kurssi koostuu monipuolisista, kaikkien aineiden opiskelua tukevista sisällöistä. Opettajina toimivat useat eri aineiden opettajat. Kurssilla opiskellaan mm. tekstinkäsittelyä, ohjelmointia, laitteistojen monipuolista käyttöä ja eri ohjelmistojen käyttötaitoja. Sisällöt rakentuvat kurssin vallinneiden oppilaiden ja sekä kurssilla opettavien opettajien yhteisen suunnittelun mukaisesti.

Lyhyet valinnat (9. luokka)

TUUNAAN JA KORJAAN

Tavoitteet:

- syvennetään käsityöhön liittyviä taitoja huomioiden oppilaiden omat kiinnostuksen kohteet
- rohkaistaan tutustumaan erilaisiin materiaaleihin ja tekniikoihin
- opitaan valmistamaan suunnitelmien ja kokeilujen pohjalta käsityötuote tai teos

Sisältö:

- ideoidaan ja luonnostellaan erilaisilla tekniikoilla
- kokeillaan monipuolisesti erilaisia materiaaleja ja tekniikoita
- valmistetaan käsitöitä tai teoksia omien suunnitelmien pohjalta

Arviointi: Hyväksytty suoritus (s-merkintä) edellyttää aktiivista ja innostunutta tuntityöskentelyä ja näyttöjä opitun asian osaamisesta, tuotokset.

VOIMAA JA KUNTOA

Tuntien aikana tutustumme lihasvoiman sekä aerobisen kestävyyskunnon ylläpitämiseen sekä kehittämiseen. Liikuntaympäristöinä monitoimitalon kuntosali sekä koulun lähialueen maastot tulevat kurssin aikana tutuiksi!

Syvennetään eri palloilulajien hallintaa, voimistelutaitoja, harrastetaan monimuotoista talviliikuntaa sekä tutustutaan uusiin liikuntalajeihin. Pyritään mahdollistamaan henkilökohtaisten liikuntasuunnitelmien noudattaminen. Arviointi hyväksytty/hylätty.

KUVATAIDE

Syvennetään kuvataiteen osaamista ja harjoitellaan kuvallista itseilmaisua erilaisia tekniikoita, välineitä ja materiaaleja. Harjoitellaan tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämistä kuvallisessa ilmaisussa ja tiedonhankinnassa. Syvennytään valokuvaukseen, animaation tekoon ja kuvankäsittelyyn. Kurssin sisältö suunnitellaan yhdessä oppilaiden kanssa. Arviointi hyväksytty/hylätty.

MUSIIKKI

Henkilökohtaisten musiikillisten taitojen vahvistaminen soiton ja laulun kautta. Musiikillisen tietouden laajentaminen. Arviointi hyväksytty/hylätty.

LUONNONTUTKIMUS (BG)

Kurssilla tutkitaan luontoa eri vuodenaikoina, ja tehdään pieniä tutkimuksia ja luonnon tutkimusretkiä lähimaastoon erilaisiin ympäristöihin. Kurssilla voidaan keskittyä mielenkiinnon mukaan erilaisiin eliöryhmiin, ja niiden toimintaan, rakenteeseen, ja ekologiaan. Kurssin tavoitteena on oppia tekemään luonnosta havaintoja, oppia tutkimuksen tekoa, lisätä luonnontuntemusta sekä taitoa liikkua erilaisissa maastoissa. Kurssin hyväksytty suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista tunnin työskentelyyn ja annettujen tutkimustehtävien tekemistä yksin ja ryhmän jäsenenä. Arviointi: Suoritettu/ Hylätty.

JATKO-OPINTOIHIN VALMENTAVA MATEMATIIKAN KURSSI

Kerrataan ja syvennetään yläkoulussa opiskeltua matematiikkaa jatko-opintojen näkökulmasta. Kurssi on yhteinen sekä lukioon että ammattikouluun aikoville. Arviointi hyväksytty/hylätty.

FYSIIKAN/KEMIAN SCIENCE –KURSSI

Kokeellisin menetelmin toteutettava työkurssi, jolla tehdään pidempiä tutkimuksia ja perehdytään syvällisemmin sekä kerrataan fysiikan ja kemian sisältöjä. Kurssi on tarjolla sekä kahdeksannen että yhdeksännen luokan aikana opiskeltavaksi ja sen voi valita näiden luokkien aikana vain kerran. Kurssi arvioidaan hyväksytty/hylätty.